

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADVOKATŪROS ĮSTATYMO NR. IX-2066 8, 13, 17, 23,
24, 34, 35, 36, 37, 39, 44, 56, 57, 58, 60, 61 IR 64 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO (toliau – Projektas) (TAP-17-413(2); TAIS NR. 16-13000(3))**

2017-05-22 Nr. NV-1257

Vilnius

Projekto rengėjas: Teisingumo ministerija.

Projekto tikslas: atsisakyti perteklinio, neefektyvaus ir su advokatų veiklos principais nesusuderinamo teisinio reglamentavimo.

Dabartinė situacija: Advokatų ir advokatų padėjėjų veiklos reguliavime kyla problemos dėl advokatų nepriekaištingos reputacijos vertinimo; informacijos, duomenų, dokumentų iš valstybės ir savivaldybės institucijų, registrų, informacinių sistemų rinkimo teikiant teisinės paslaugas; drausminės atsakomybės advokatams taikymo; Lietuvos advokatūros įgaliojimų, tvarkant asmenų, pripažintų advokatais, ar praktikuojančių advokatų sąrašus, įgyvendinimo; advokato padėjėjo pareigų ir neproporcingų vadovavimo advokato padėjėjo praktikai įpareigojimų.

Projekto esmė: siūlomi šie pakeitimai:

- **papildyti nepriekaištingos reputacijos kriterijus** numatant, kad asmuo nelaikomas esąs nepriekaištingos reputacijos ir negali būti pripažintas advokatu, jeigu jis pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, tačiau nuo baudžiamosios atsakomybės yra atleistas.
- **atsisakyti penkerių metų termino**, per kurį asmenys, pripažinti advokatais, turi pirmą kartą pateikti prašymą įrašyti į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą.
- **įtvirtinti, kad užsienio valstybių advokatai verstis advokato veikla Lietuvoje gali ne tik pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis dėl teisinės pagalbos, bet ir pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis.**
- numatyti galimybę Lietuvos advokatūrai Advokatų garbės teismo siūlymu **advokatą**, kurio byla nagrinėjama Advokatų garbės teisme, **laikinais išbraukti ir Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo.**
- **atsisakyti nuostatos dėl privalomo advokato padėjėjo praktikos vadovo paskyrimo;** siūloma advokatų padėjėjų teisę atstovauti pirmosios instancijos teismuose susieti su tinkamai atlikta vienerių metų advokato padėjėjo praktika, įtvirtinti teisę advokato padėjėjui imtis veiksmų, būtinų kito praktikos vadovo paskyrimui, kai paskirtas praktikos vadovas nebegali vadovauti jo praktikai.
- numatyti pareigą advokatui pateikti Lietuvos advokatūrai informaciją apie jo duomenų pasikeitimą.
- **nustatyti advokatų, Lietuvos advokatūros ir Advokatų tarybos teisę gauti informaciją, duomenis (tame tarpe - asmens ir ypatingus asmens duomenis) iš valstybės ir savivaldybės institucijų, registrų, informacinių sistemų;** šis papildymas (įstatyminis pagrindas) sudarytų galimybės minėtą informaciją (pvz., apie teistumą, atleidimo iš darbo pagrindus) gauti be duomenų subjekto sutikimo.

Derinimas:

- Projektas buvo pateiktas derinti Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai ir Lietuvos advokatūrai. Šios institucijos esminių prieštaravimų nepateikė.

- Projektas patikslintas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pastabas, **pritartina ne visiems argumentams**, kurie išdėstyti **dėl pastabų**, į kurias neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, todėl dėl argumentų, kuriems nepritartina – **teikiamos papildomos pastabos**.

Atitiktis Vyriausybės programai: Projektas tiesiogiai neįgyvendina septynioliktosios Vyriausybės programos nuostatų, tačiau prisidės prie programoje deklaruojamo siekio, kad teisės sistema taptų skaidresnė bei atviresnė.

Projektas **įtrauktas į Vyriausybės pasiūlymus dėl Seimo pavasario sesijos darbų programos**, buvo siūlytas **svarstymas Seime - birželio mėn.**

Dalykinio ir teisinio vertinimo išvada:

Įvertinę pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2017 m. balandžio 18 d. pažymoje Nr. NV-997 pateiktas pastabas patikslinto Projekto atitiktį įstatymams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas:

1. Projekto rengėjai siūlymą atsisakyti Projektu keičiamame Lietuvos Respublikos advokatūros įstatyme (toliau – Įstatymas) šiuo metu nustatyto penkerių metų termino, per kurį asmuo, pripažintas advokatu, pirmą kartą turi pateikti prašymą įrašyti į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą, be kita ko, derinimo pažymoje motyvuoja, kad Advokatų kvalifikacinio egzamino ir advokatų veiklos organizavimo egzamino laikymo ir apmokėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2005 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1R-379, 28 punkte yra įtvirtinta, jog, jeigu asmuo per dvejus metus nuo advokatų kvalifikacinio egzamino išlaikymo advokatu nepripažįstamas, advokatų kvalifikacinio egzamino rezultatai netenka galios. Atsižvelgiant į tai, kad asmenų teisių ir laisvių ribojimai pagal Konstitucinio Teismo suformuotą jurisprudenciją gali būti įtvirtinti tik įstatymu, siūlome atitinkamai koreguoti Įstatymą, jame įtvirtinant aptariamus teisės tapti advokatu suvaržymus.

2. Projekto rengėjams nesutikus Įstatyme detalizuoti konkrečių advokatų veiklos pažeidimų, už kuriuos būtų skiriamos griežčiausios nuobaudos, sąrašo, siūlytina apskritai atsisakyti „šiurkštaus pažeidimo“ išskyrimo (Įstatymo 23 straipsnis) kaip perteklinio, pakaktų nurodyti, kad esant objektyvių duomenų dėl padaryto pažeidimo, už kurį gali būti skiriama Įstatymo 53 straipsnio 4 punkte numatyta drausminė nuobauda, advokatas gali būti laikinai išbrauktas iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo.

Siūlome Projektą **svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.**

Teisės departamento direktoriaus pavaduotojas

Aleksandr Radčenko

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-05-17 Nr. (1.5.)LT-389

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO PATEIKIMO

Teisingumo ministerija teikia Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 8, 13, 17, 23, 24, 34, 35, 36, 37, 39, 44, 56, 57, 58, 60, 61 ir 64 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas). Projektas patikslintas įvertinus Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2017 m. balandžio 18 d. pažymoje Nr. NV-997 pateiktas pastabas.

Projekto tikslas – atsisakyti perteklinio, neefektyvaus ir su advokatų veiklos principais nesuderinamo teisinio reglamentavimo; papildyti nepriekaištingos reputacijos kriterijus, siekiant, kad advokato veikla užsiimtų asmenys, atitinkantys griežtesnius elgesio standartus; užtikrinti, kad advokatai galėtų veiksmingai vykdyti savo profesinę veiklą ir, panaudoję visas teisėtas gynybos priemones, padėtų užtikrinti asmens teisės į teisminę gynybą įgyvendinimą; užtikrinti, kad tik tinkamai pasirengę advokatų padėjėjai galėtų atstovauti asmenis; užtikrinti, kad Lietuvos advokatūra galėtų veiksmingai tvarkyti asmenų, pripažintų advokatais, sąrašą, Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą, Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašą, Europos Sąjungos valstybių narių teisininkų, turinčių teisę teikti nuolatinės teisines paslaugas Lietuvos Respublikoje, sąrašą ir spręsti advokato drausminės atsakomybės klausimus bei vykdyti kitas jai patikėtas funkcijas.

Projektu iš esmės nėra keičiamas esamas teisinis reguliavimas, todėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, neatliekamas.

Projektu nėra perkeliama ir (ar) įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai. Projektas nėra notifikuojamas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus, kadangi nepatenka į minėtų taisyklių reguliavimo sritį.

Projektas atitinka Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programą, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82.

Projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Priėmus Projektą naujų įstatymų priimti, galiojančių įstatymų keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

Projektas buvo derintas su Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija ir Lietuvos advokatūra bei pateiktas derinimui su visuomene Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemyje.

Dėl Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pastabų, į kurias atsižvelgta iš dalies ar neatsižvelgta, pridedama derinimo pažyma.

Projektą parengė Teisingumo ministerijos Teisinių institucijų departamento (direktorė Jolita Sinkevičiūtė, tel. 266 2993) Teisinės pagalbos skyriaus (vedėja Aurelija Giedraitytė, tel. 266 2856, el. p. a.giedraityte@tm.lt) vyriausioji specialistė Vaida Rudėnaitė (266 2994, el. p. v.rudenaite@tm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 11 lapų.
2. Nutarimo projektas, 1 lapas.
3. Aiškinamasis raštas, 6 lapai.
4. Derinimo pažyma, 4 lapai.

Teisingumo ministrė

Milda Vainiutė

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADVOKATŪROS ĮSTATYMO NR. IX-2066 8, 13, 17, 23,
24, 34, 35, 36, 37, 39, 44, 56, 57, 58, 60, 61 IR 64 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 8, 13, 17, 23, 24, 34, 35, 36, 37, 39, 44, 56, 57, 58, 60, 61 ir 64 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.

2. Įgalioti teisingumo ministrę Mildą Vainiutę, o jai negalint dalyvauti – teisingumo viceministrą Justą Pankauską atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei svarstant nurodytą įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Teisingumo ministras

Justas Pankauskas
2017-05-15

Teisingumo ministrė

Milda Vainiutė
2017-05-17

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADVOKATŪROS ĮSTATYMO NR. IX-2066 8, 13, 17, 23, 24, 34, 35, 36, 37, 39, 44, 56, 57, 58,
60, 61 IR 64 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 8, 13, 17, 23, 24, 34, 35, 36, 37, 39, 44, 56, 57, 58, 60, 61 ir 64 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) rengimą paskatino identifikuotos Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo (toliau – Advokatūros įstatymas) taikymo problemos dėl advokatų nepriekaištingos reputacijos vertinimo; informacijos, duomenų, dokumentų iš valstybės ir savivaldybės institucijų teikiant teisines paslaugas rinkimo; drausminės atsakomybės advokatams taikymo; Lietuvos advokatūros įgaliojimų, tvarkant asmenų, pripažintų advokatais, ar praktikuojančių advokatų sąrašus ir kitų įgaliojimų įgyvendinimo; advokato padėjėjo pareigų ir neproporcingų vadovavimo advokato padėjėjo praktikai įpareigojimų.

Įstatymo projekto tikslas – atsisakyti perteklinio, neefektyvaus ir su advokatų veiklos principais nesuderinamo teisinio reglamentavimo; papildyti nepriekaištingos reputacijos kriterijus, siekiant, kad advokato veikla užsiimtų asmenys, atitinkantys griežtesnius elgesio standartus; užtikrinti, kad advokatai galėtų veiksmingai vykdyti savo profesinę veiklą ir, panaudoję visas teisėtas gynybos priemones, padėtų užtikrinti asmens teisės į teisminę gynybą įgyvendinimą; užtikrinti, kad tik tinkamai pasirenge advokatų padėjėjai galėtų atstovauti asmenis; užtikrinti, kad Lietuvos advokatūra galėtų veiksmingai tvarkyti asmenų, pripažintų advokatais, sąrašą, Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą, Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašą, Europos Sąjungos valstybių narių teisininkų, turinčių teisę teikti nuolatinės teisines paslaugas Lietuvos Respublikoje, sąrašą ir spręsti advokato drausminės atsakomybės klausimus bei vykdyti kitas jai patikėtas funkcijas.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius – Lietuvos advokatūra, rengėjas – Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai klausimai

1. Šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas nenumato, kad asmuo neatitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimų, jeigu jis yra pripažintas kaltu dėl nusikaltimo padarymo, tačiau nuo baudžiamosios atsakomybės yra atleistas, taip pat kandidatų į advokatus reputacijos nesieja su profesinės etikos taisyklių laikymusi.

2. Pagal šiuo metu galiojančią Advokatūros įstatymo redakciją penkerių metų terminas, per kurį asmuo, pripažintas advokatu, turi pateikti prašymą įrašyti į praktikuojančių advokatų sąrašą, taikomas tik pirmą kartą įrašant asmenį į pastarąjį sąrašą. Vadovaujantis Advokatūros įstatymo 17 straipsnio 2 dalies 3 punktu, be kitų pagrindų, advokatas įrašomas į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą, jeigu nuo sprendimo pripažinti asmenį advokatu priėmimo dienos iki prašymo įrašyti į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą pateikimo Lietuvos advokatūrai dienos nepraėjo penkeri metai, tačiau ši nuostata netaikoma, jeigu asmuo raštu prašė būti išbrauktas iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo arba jeigu advokatas pradėjo dirbti ar eiti kitas mokamas pareigas (išskyrus Advokatūros įstatyme nurodytas išimtis) ir pakartotinai prašo įrašyti į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą. Taigi, pakartotinam įrašymui į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą nurodytais atvejais penkerių metų terminas nėra taikomas. Manytina, kad, atsižvelgiant į anksčiau nurodytą teisinį reglamentavimą, šiuo metu nustatytas penkerių metų terminas, per kurį asmuo, pripažintas advokatu, pirmą kartą turi pateikti prašymą įrašyti į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą, yra netikslingas.

3. Advokatūros įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta, kad užsienio valstybių advokatai verstis advokato veikla Lietuvoje gali tik pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis dėl teisinės pagalbos.

4. Advokatūros įstatymas šiuo metu nenumato galimybės Lietuvos advokatūrai laikinai išbraukti advokatą iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo, kol yra nagrinėjama advokato drausmės byla Advokatų garbės teisme.

5. Advokatūros įstatymas numato Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo skelbimą, tačiau nėra nurodoma, kokie advokatų duomenys yra skelbiami šiame sąrašo.

6. Galiojantis teisinis reguliavimas numato teisę advokato padėjėjui atstovauti pirmosios instancijos teismuose po vienerių metų nuo advokato padėjėjo praktikos pradžios, tačiau nesieja nurodyto laikotarpio su tinkamai atlikta vienerių metų praktika.

7. Advokatūros įstatyme nėra numatyta, kad Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašą skelbia Lietuvos advokatūra, nenurodoma, kokia informacija yra skelbiama.

8. Advokato padėjėjui Advokatūros įstatymas nenumato pareigos imtis veiksmų, būtinų kito praktikos vadovo paskyrimui, kai paskirtas praktikos vadovas nebegali vadovauti jo praktikai (pavyzdžiui, advokatas išbraukiamas iš praktikuojančių advokatų sąrašo).

9. Galiojantis teisinis reguliavimas numato, kad Advokato padėjėjo praktikos atlikimo tvarka nustato privalomą paskyrimą vadovauti advokato padėjėjo praktikai.

10. Advokatūros įstatymas neįpareigoja advokatų pateikti informaciją Lietuvos advokatūrai apie jų asmens duomenų pasikeitimą.

11. Advokatūros įstatymo 44 straipsnyje numatyta advokato teisė gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų veiksmingoms teisinės paslaugoms teikti reikalingą informaciją, dokumentus, tačiau nekonkretizuoja, ar tai apimtų ir informacijos bei duomenų gavimą iš registrų, valstybės ir savivaldybių informacinių sistemų, taip pat ypatingų asmens duomenų gavimą. Šiame straipsnyje taip pat įtvirtinta advokato teisė tvirtinti tik bylai nagrinėti teisme reikalingų rašytinių įrodymų nuorašus, tačiau advokatai teikia teisinės paslaugas ir neteisminėse institucijose.

12. Advokatūros įstatymas šiuo metu nenumato Lietuvos advokatūros ar Lietuvos advokatūros advokatų tarybos teisės gauti informaciją iš kitų subjektų apie asmenis, pateikusius prašymus pripažinti juos advokatais ir (ar) įrašyti juos į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą, bei asmenis, įrašytus į asmenų, pripažintų advokatais, sąrašą ir į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą. Pagal Advokatūros įstatymo 9, 16, 18 straipsnius asmenys, prašantys pripažinti advokatais, norintys laikyti advokatų egzaminus ir (ar) prašantys įrašyti į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą, yra įpareigoti pateikti įstatyme numatytus dokumentus. Taigi, duomenis ir dokumentus, kurie reikalingi nustatant, ar kandidatas atitinka reikalavimus tapti advokatu, pateikia patys kandidatai. Tuo tarpu po asmens pripažinimo advokatu ir jo įrašymo į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą, ar tik po asmens pripažinimo advokatu į paminėtus sąrašus įrašyti asmenys nėra linkę pranešti apie tai, kad išnyksta bent viena iš Advokatūros įstatymo 7 straipsnyje nurodytų sąlygų ar kad po sprendimo priėmimo atsiranda bent viena iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, o tai sudaro pagrindą Lietuvos advokatūrai panaikinti sprendimą pripažinti asmenį advokatu ir jį išbraukti iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo. Advokatai, įrašyti į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą, taip pat nepraneša apie įsidarbinimą, kai toks darbas pagal darbo sutartis yra nesuderinamas su advokato veikla (Advokatūros įstatymo 43 straipsnio 1 dalis).

13. Advokatūros įstatymo 58 straipsnis nustato, kad, nors tas pats asmuo vienu metu gali būti tik vieno Lietuvos advokatūros organu nariu, tačiau tai neužkerta jam kelio vienu metu kandidatuoti į kelis Lietuvos advokatūros organus ir iki rinkimų rezultato tvirtinimo jis turi pasirinkti, kokio Lietuvos advokatūros organu nariu pageidauja būti.

14. Galiojantis Advokatūros įstatymas taip pat nenumato Advokatų garbės teismo teisės aiškinti Lietuvos advokatų etikos kodekso nuostatas, tačiau viena esminių drausminės atsakomybės taikymo sąlygų yra nuoseklumas, kuris reikalauja, kad už analogiškus ar panašius pažeidimus visiems būtų taikomos tokios pačios drausminės priemonės. Kaip konstatavo Lietuvos Aukščiausiasis

Teismas, viena iš pagrindinių priedaidų užtikrinant nuoseklumą – kad drausminę atsakomybę visais atvejais taikytų viena institucija (organas), užtikrinanti nuoseklios drausminės atsakomybės taikymo politikos formavimą. Įstatymų leidėjui šią funkciją pavedus advokatų savivaldą įgyvendinančios institucijos organui – Advokatų garbės teismui – būtent jam tenka pareiga ir atsakomybė formuoti advokatų drausminės atsakomybės standartus (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2015 m. sausio 2 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-14/2015*).

15. Advokatūros įstatyme nėra numatyta, kokia informacija yra skelbiama Europos Sąjungos valstybių narių teisininkų, turinčių teisę teikti nuolatinės teisinės paslaugas Lietuvos Respublikoje, sąrašė.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos:

1. Advokatai įgyvendina asmenų konstitucinę teisę į teisminę gynybą, todėl tiek jų elgesiui, tiek profesinei etikai yra keliami itin griežti reikalavimai. Įstatymo projektu siūloma nepriekaištingos reputacijos kriterijus papildyti numatant, kad asmuo nelaikomas esąs nepriekaištingos reputacijos ir negali būti pripažintas advokatu, jeigu jis pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, tačiau nuo baudžiamosios atsakomybės yra atleistas. Pažymėtina, kad pagal siūlomą teisinį reguliavimą asmuo advokatu galėtų pretenduoti tapti nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos praėjus trejiems metams. Kartu siūloma susieti kandidatų į advokatus reputaciją su profesinės etikos taisyklių laikymusi. Pastebėtina, kad vienintelių kandidatų į advokatus reputacija šiuo metu nesiejama su profesinės etikos taisyklių laikymusi, kai tuo tarpu kandidatams į visas kitas teisinės profesijas tokie reikalavimai yra keliami: asmuo negali tapti prokuroru, jei jo elgesys neatitinka Prokurorų etikos kodekso nuostatų, teisėju asmuo negali tapti, jei asmuo neatitinka Teisėjų etikos taisyklių reikalavimų, kandidatų į antstolius reputacija nėra laikoma nepriekaištinga, jei jų elgesys ar veikla nėra suderinama su Antstolių profesinės etikos kodekso reikalavimais, o notaru asmuo negali tapti, jei jis neatitiks Lietuvos Respublikos notarų garbės (etikos) kodekso reikalavimų. Iki 2013 m. rugsėjo 1 d. galiojusioje Advokatūros įstatymo redakcijoje viena iš nepriekaištingos reputacijos sąlygų asmenims, pretenduojantiems tapti advokatais, buvo atitikimas reikalavimams, kurie yra nustatyti advokatams Lietuvos advokatų etikos kodekse ir kurie būtų taikomi pareiškėjui, jeigu šis taptų advokatu, tačiau ši sąlyga buvo panaikinta ir šiuo metu galiojančioje redakcijoje asmens nepriekaištinga reputacija nepagrįstai nebėra siejama su profesinės etikos taisyklių laikymusi. Pažymėtina, kad 2016 m. balandžio 15 d. vykusio visuotinio advokatų susirinkimo sprendimu buvo patvirtintas naujas Lietuvos advokatų etikos kodeksas. Be to, asmeniui, kuris prašymo pripažinti advokatu pateikimo metu neatitinka Lietuvos advokatų etikos kodekso reikalavimų, neužkertamas kelias vėliau pakartotinai kreiptis į Lietuvos advokatūrą dėl jo pripažinimo advokatu, jei vėlesnis jo elgesys bus suderinamas su profesinės etikos reikalavimais.

2. Įstatymo projekte numatoma atsisakyti penkerių metų termino, per kurį asmenys, pripažinti advokatais, turi pirmą kartą pateikti prašymą įrašyti į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą.

3. Įstatymo projektu patikslinama, kad užsienio valstybių advokatai verstis advokato veikla Lietuvoje gali pagal ne tik pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis dėl teisinės pagalbos, bet pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis, kadangi tarpvalstybinį teisinių paslaugų teikimą nustato ir ne tik sutartys dėl teisinės pagalbos, tačiau ir, pavyzdžiui, Pasaulio prekybos organizacijos Bendrasis susitarimas dėl prekybos paslaugomis. Siūlomu pakeitimu siekiama suderinti Advokatūros įstatymo nuostatą su Lietuvos šiuo metu prisiimtais tarptautiniais įsipareigojimais.

4. Įstatymo projektu siūloma įtvirtinti galimybę Lietuvos advokatūrai Advokatų garbės teismo siūlymu advokatą, kurio byla nagrinėjama Advokatų garbės teisme, laikinai išbraukti ir Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo. Tokia teise Lietuvos advokatūra naudotųsi ribotai, kai būtų objektyvių duomenų, kad galimai buvo padarytas sunkus Advokatūros įstatymo, Lietuvos

advokatų etikos kodekso ar advokato veiklos pažeidimas, už kurį gali būti paskirta griežčiausia drausminė nuobauda – Lietuvos advokatūros sprendimo pripažinti asmenį advokatu panaikinimas. Advokatų garbės teismas tokį siūlymą turėtų motyvuoti, įvertindamas galimai padaryto pažeidimo pobūdį, jo padarymo aplinkybes, pažeidimo padarinius ir kitas reikšmingas aplinkybes. Manytina, kad asmens, kuriam yra iškelta drausmės byla ir yra duomenų dėl galimai padaryto sunkaus advokatų veiklos pažeidimo, galimybės dalyvauti teisingumo įgyvendinimo procese apribojimas yra būtinas teisinėje valstybėje, o šiuo ribojimu nėra paneigiama nei asmens teisių ir laisvių prigimtis, nei jų esmė. Kaip jau buvo paminėta, advokatai ir advokatų padėjėjai užtikrina tinkamą asmenų konstitucinės teisės į teisminę gynybą įgyvendinimą, todėl jų profesinei etikai yra keliami itin griežti reikalavimai ir būtina numatyti specifinius veiklos apribojimo atvejus tiems asmenims, dėl kurių profesinės etikos kyla pagrįstų abejonių. Kartu siūloma, kad informacija apie laikiną advokato išbraukimą iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo būtų lengvai pasiekama asmenims, nurodant ją Lietuvos advokatūros internetinėje svetainėje.

5. Įstatymo projektu siūloma atsisakyti nuostatos dėl privalomo advokato padėjėjo praktikos vadovo paskyrimo, kadangi toks reglamentavimas yra nesuderinamas su advokatų veiklos principais – advokato veiklos laisve ir nepriklausomumu, tarpusavio santykių demokratiškumu ir kolegiškumu, tuo labiau, kad advokatas (praktikos vadovas) jo padėjėjo praktikos atlikimo laikotarpiu visu savo turtu atsako net už pastarojo neteisėtais veiksmais tretiesiems asmenims padarytą žalą (Advokatūros įstatymo 20 straipsnis). Taip pat, užtikrinant aukštos kokybės atstovavimą teisiniuose ginčuose, siūloma advokatų padėjėjų teisę atstovauti pirmosios instancijos teismuose susieti su tinkamai atlikta vienerių metų advokato padėjėjo praktiką ir įtvirtinti advokato padėjėjui imtis veiksmų, būtinų kito praktikos vadovo paskyrimui, kai paskirtas praktikos vadovas nebegali vadovauti jo praktikai. Kartu siūloma numatyta, kad Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašą bei jo pakeitimus skelbia Lietuvos advokatūra, nurodant, kokia informacija yra skelbiama.

6. Siekiant užtikrinti, kad Lietuvos advokatūros apie advokatą turimą informacija būtų aktuali, Įstatymo projektu siūloma numatyti pareigą advokatui pateikti Lietuvos advokatūrai informaciją apie jo duomenų pasikeitimą ar Advokatūros įstatymo 7 straipsnyje nurodytų sąlygų išnykimą arba pasikeitimą.

7. Advokatūros įstatymo 44 straipsnio pakeitimais siūloma aiškiau reglamentuoti advokatų teisę gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybės institucijų, įtvirtinant, kad tokia teisė apima ir informacijos bei duomenų (įskaitant asmens ir ypatingus asmens duomenis) gavimą iš registru, valstybės ir savivaldybių informacinių sistemų. Konstitucinio Teismo doktrinoje nurodoma, kad advokatas, vykdydamas savarankišką profesinę veiklą bei teikdamas teisinę pagalbą asmeniui, kurio teisės ir teisėti interesai yra pažeisti, padeda įgyvendinti konstitucinę asmens teisę į teisminę gynybą; asmens teisė turėti advokatą yra viena iš asmens teisės į teisminę gynybą veiksmingo įgyvendinimo sąlygų ir kad iš Lietuvos Respublikos Konstitucijos, *inter alia* jos 30 straipsnio 1 dalies, 31 straipsnio 6 dalies, nuostatose įtvirtintos konstitucinės asmens teisės į teisminę gynybą, taip pat teisės turėti advokatą įstatymų leidėjui kyla pareiga numatyti tokias advokatų teises, kad jie galėtų vykdyti savo profesinę veiklą ir teikti veiksmingą teisinę pagalbą; advokatai, padėdami įgyvendinti asmens teisę į teisminę gynybą, tam tikrais atvejais turi remtis informacija, kurią turi valstybės ir savivaldybių institucijos, *inter alia* tokia informacija, kurios negali gauti jo atstovaujamas asmuo, kartu ir advokatas kaip atstovas. Aptariamų advokato teisių numatymas nėra savitikslis – jas numatyti būtina, kad advokatai galėtų veiksmingai vykdyti savo profesinę veiklą ir, panaudoję visas teisėtas gynybos priemones, padėtų užtikrinti asmens teisės į teisminę gynybą, *inter alia* teisės kreiptis į teismą, įgyvendinimą (Konstitucinio Teismo 2011 m. birželio 9 d. nutarimas). Taip pat siūloma numatyti, kad advokatas turi teisę tvirtinti su teisinių paslaugų teikimu susijusių dokumentų nuorašus, kadangi nustatytas ribojimas tvirtinti dokumentus tik bylos nagrinėjimo teisme stadijoje (kai advokatas gali atstovauti ir neteisminėse institucijose) yra nepagrįstas.

8. Įstatymo projektu siūloma numatyti, kad Lietuvos advokatūra ir Lietuvos advokatūros advokatų taryba turi teisę gauti jos funkcijoms atlikti reikiamus duomenis (įskaitant asmens ir

ypatingus asmens duomenis), dokumentus ir jų nuorašus iš valstybės ir savivaldybių institucijų, registrų, valstybės ir savivaldybių informacinių sistemų ir tam tikrais atvejais iš fizinių ir juridinių asmenų. Šiais pakeitimais siekiama įtvirtinti informacijos gavimo įstatyminių pagrindą, kuriuo vadovaujantis Lietuvos advokatūra ir Lietuvos advokatūros advokatų taryba galėtų gauti jos funkcijoms reikalingą informaciją be duomenų subjekto sutikimo. Pažymėtina, kad Lietuvos advokatūrai pavesta tvarkyti Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą (priimti sprendimus įrašyti asmenis į paminėtą sąrašą ir išbraukti iš šio sąrašo (Advokatūros įstatymo 18 ir 23 straipsniai). Pagrindas išbraukti iš šio sąrašo, be kita ko, yra tada, jeigu panaikinamas sprendimas pripažinti asmenį advokatu (Advokatūros įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 2 punktas) ar jeigu advokatas pradėjo dirbti ar eiti kitas mokamas pareigas, išskyrus šio įstatymo 43 straipsnio 1 dalyje nurodytus atvejus (Advokatūros įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 4 punktas). Lietuvos advokatūra taip pat yra įgaliota priimti sprendimus iškelti drausmės bylą advokatui bei taikyti Advokatūros įstatymo numatytas drausmines nuobaudas (Advokatūros įstatymo 52 straipsnio 2 dalis, 53 straipsnis). Advokatūros įstatymo 39 straipsnis įpareigoja advokatą laikytis Lietuvos advokatų etikos kodekso reikalavimų, elgtis dorai bei pilietiškai, laikytis duotos advokato priesaikos ir įstatymų. Pagal Advokatūros įstatymo 52 straipsnio 1 dalį advokatui už šio įstatymo ir Lietuvos advokatų etikos kodekso reikalavimų bei advokato veiklos pažeidimus gali būti keliami drausmės byla. Tam, kad Lietuvos advokatūra galėtų veiksmingai tvarkyti asmenų, pripažintų advokatais, sąrašą ir Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą, taip pat spręsti advokato drausminės atsakomybės klausimus, ji privalo šį asmenį išklaustyti (paprastai pateikti paaiškinimą bei pakviesti šį asmenį dalyvauti Advokatų tarybos posėdžiuose, kuriuose svarstomi su įrašymu ar išbraukimu iš paminėtų sąrašų susiję klausimai ar drausmės bylos iškėlimo klausimai, bei Advokatų garbės teismo posėdžiuose, kuriuose svarstoma advokato drausmės byla). Paminėtų funkcijų veiksmingam vykdymui Lietuvos advokatūrai būtini duomenys apie asmenų, pripažintų advokatais, (ne)teistumą, atleidimo iš darbo pagrindus, asmenų, įrašytų į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą, valstybinio socialinio draudimo draudėjus, advokatų deklaruotas gyvenamąsias vietas ir kt.

9. Įstatymo projektu siūloma atsisakyti Advokatūros įstatymo 58 straipsnio 2 dalies nuostatos, kuri nustato, kad tas pats asmuo vienu metu gali kandidatuoti į kelis Lietuvos advokatūros organus. Manytina, kad asmuo turi pasirinkti, į kurį vieną Lietuvos advokatūros organą jis kandidatuoja, tuo užkertant kelią atvejams, kai asmuo, išrinktas į kelis Lietuvos advokatūros organus, iki rinkimų rezultatų tvirtinimo renkasi, kokio Lietuvos advokatūros organo nariu pageidauja būti.

10. Įstatymo projektu siūloma numatyti, kad Advokatų garbės teismas Lietuvos advokatūros nustatyta tvarka teikia nuomonę dėl Lietuvos advokatų etikos kodekso nuostatų aiškinimo, siekiant užtikrinti, kad Advokatų garbės teismas turėtų įgaliojimus, būtinus nuoseklios drausminės atsakomybės taikymo politikos ir advokatų drausminės atsakomybės standartų formavimui.

11. Įstatymo projektu siūloma numatyti, kokia advokato informacija yra skelbiama Europos Sąjungos valstybių narių teisininkų, turinčių teisę teikti nuolatines teisinės paslaugas Lietuvos Respublikoje, sąraše.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta
Neigiamų Įstatymo projekto pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai
Priimtas Įstatymo projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai
Įstatymas neturės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus teikiamą Įstatymo projektą, naujų įstatymų priimti, galiojančių įstatymų keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projekte nėra apibrėžiamos naujos sąvokos ir, atitinkamai, jas įvardijantys terminai.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštaruja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijai ir nėra susijęs su Europos Sąjungos dokumentais.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymo projekto 16 straipsniui įgyvendinti Lietuvos advokatūros advokatų taryba turės priimti tvarkos, pagal kurią Advokatų garbės teismas teiks nuomonę dėl Lietuvos advokatų etikos kodekso nuostatų aiškinimo, aprašą.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projektas derintas su Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija ir Lietuvos advokatūra.

14. Įstatymo projekto reikšminiai žodžiai

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*: yra „advokatas“, „teisinės paslaugos“, „duomenų subjektas“, „etikos kodeksas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teisingumo ministrė

Milda Vainiūtė

2017-05-17

11

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADVOKATŪROS ĮSTATYMO NR. IX-2066 8, 13, 17, 23, 24, 34, 35, 36, 37, 39, 44, 56, 57, 58,
60, 61 IR 64 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 8 straipsnį nauju 3 punktu:

„3) yra pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, bet nuo baudžiamosios atsakomybės atleistas, ir nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nepraejo treji metai;“.

2. Buvusius 8 straipsnio 3 ir 4 punktus laikyti atitinkamai 4 ir 5 punktais.

3. Papildyti 8 straipsnį 6 punktu:

„6) neatitinka asmeniui, vykdančiam advokato veiklą, keliamų elgesio ir veiklos reikalavimų, nustatytų Lietuvos advokatų etikos kodekse.“

2 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusiu galios 13 straipsnio 1 dalies 6 punktą.

3 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusiu galios 17 straipsnio 2 dalies 4 punktą.

2. Pakeisti 17 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Užsienio valstybių advokatai verstis advokato veikla Lietuvoje gali tik pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis, išskyrus šio Įstatymo dvyliktajame ir tryliktajame skirsniuose nurodytus atvejus.“

4 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 23 straipsnį 3 dalimi:

„3. Advokatų garbės teismas, nustatęs, kad yra objektyvių duomenų dėl advokato padaryto šiurkštaus šio Įstatymo ir Lietuvos advokatų etikos kodekso ar advokato veiklos pažeidimo, pateikia Lietuvos advokatūrai siūlymą dėl advokato laikino išbraukimo iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo. Šiurkščiu šio Įstatymo ir Lietuvos advokatų etikos kodekso ar advokato veiklos pažeidimu laikomas pažeidimas, už kurį gali būti paskirta šio Įstatymo 53 straipsnio 4 punkte nurodyta drausminė nuobauda. Teikdamas siūlymą Advokatų garbės teismas turi įvertinti advokato padaryto pažeidimo pobūdį, jo padarymo aplinkybes, pažeidimo padarinius ir kitas reikšmingas aplinkybes. Advokatas šioje dalyje nurodytu pagrindu Lietuvos advokatūros sprendimu gali būti laikinai išbrauktas iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo, kol išnyks šio išbraukimo pagrindą sudariusios aplinkybės arba kol įsiteisės Advokatų garbės teismo sprendimas jo drausmės byloje. Šis sprendimas gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos teismui per trisdešimt dienų nuo sprendimo įteikimo advokatui dienos.“

2. Papildyti 23 straipsnį 4 dalimi:

„4. Lietuvos advokatūra ne vėliau kaip kitą darbo dieną po šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyto sprendimo laikinai išbraukti advokatą iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo priėmimo savo interneto svetainėje paskelbia apie šį sprendimą, nuroydamą šio advokato vardą, pavardę, darbo vietą ir jos adresą. Šioje dalyje nurodyta informacija skelbiama, kol išnyks advokato laikino išbraukimo pagrindą sudariusios aplinkybės arba kol įsiteisės Advokatų garbės teismo sprendimas drausmės byloje. Skundo dėl Lietuvos advokatūros sprendimo laikinai išbraukti advokatą iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo pateikimas nesustabdo šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyto sprendimo vykdymo.“

5 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 24 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„24 straipsnis. Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo skelbimas

Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą Lietuvos advokatūros interneto svetainėje skelbia Lietuvos advokatūra, nurodyma į šį sąrašą įrašyto advokato vardą, pavardę, darbo vietą, darbo vietos adresą, telefono ryšio numerį, elektroninio pašto adresą ir kitą su advokato profesine veikla susijusią reikšmingą informaciją (pavyzdžiui, advokato specializaciją, informaciją apie kvalifikacijos tobulinimą ir kt.), išskyrus ypatingus asmens duomenis.“

6 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Advokato padėjėjas turi visas šiame Įstatyme nustatytas advokato teises ir pareigas, išskyrus narystę Lietuvos advokatūroje bei proceso įstatymuose nustatytus apribojimus. Advokato padėjėjas turi teisę atstovauti kliento interesams teismuose tik tuo atveju, kai yra rašytinis advokato (praktikos vadovo) leidimas atstovauti konkrečioje byloje, o kitose institucijose – rašytiniu advokato (praktikos vadovo) sutikimu. Advokato padėjėjas gali atstovauti tik pirmosios instancijos teismuose ir tik po to, kai Lietuvos advokatūra patvirtina jo vienu metų praktikos atlikimo ataskaitą.“

7 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 35 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) yra susitaręs su advokatu, įrašytu į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą, atlikti advokato padėjėjo praktiką;“.

2. Papildyti 35 straipsnį 5 dalimi:

„5. Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašą Lietuvos advokatūros interneto svetainėje skelbia Lietuvos advokatūra. Šiame sąraše nurodomai informacijai *mutatis mutandis* taikomos šio Įstatymo 24 straipsnio nuostatos.“

8 straipsnis. 36 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 36 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„36 straipsnis. Išbraukimas iš Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašo

1. Lietuvos advokatūra išbraukia asmenį iš Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašo, jeigu:

1) jis padavė rašytinį prašymą nutraukti advokato padėjėjo praktiką;

2) jis per vienus metus nuo praktikos pabaigos neatvyko laikyti advokatų kvalifikacinio egzamino;

3) priimtas Advokatų garbės teismo sprendimas, kad asmuo pažeidė šio Įstatymo arba Lietuvos advokatų etikos kodekso reikalavimus;

4) jis pradėjo dirbti ar eiti kitas mokamas pareigas, išskyrus šio Įstatymo 43 straipsnio 1 dalyje nurodytus atvejus;

5) paaiškėja, kad asmuo prieš įrašant jį į Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašą pagal šio Įstatymo 35 straipsnio 1 ar 2 dalį pateikė neteisingus duomenis;

6) jis, mirus jo praktikos vadovui, atšaukus advokatą iš jo praktikos vadovo pareigų ar išbraukus (laikinau išbraukus) jo praktikos vadovą iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo, pagal šio Įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje nurodytos tvarkos nuostatas nepateikia Lietuvos advokatūrai dokumentų, būtinų kitam praktikos vadovui paskirti;

7) jis mirė.

2. Lietuvos advokatūros sprendimą išbraukti asmenį iš Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašo, priimtą šio straipsnio 1 dalies 3–6 punktuose nurodytais pagrindais, išbrauktasis asmuo turi teisę per trisdešimt dienų nuo sprendimo priėmimo apskųsti Vilniaus apygardos teismui.“

9 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 37 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Advokato padėjėjo praktika atliekama pas advokatą, kuris yra įrašytas į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą, turi ne mažesnę kaip penkerių metų praktikuojančio advokato veiklos stažą, neturi galiojančių drausminių nuobaudų ir raštu sutinka vadovauti advokato padėjėjo praktikai bei turi galimybę užtikrinti advokato padėjėjui darbo vietą. Advokato padėjėjo praktikos vadovo skyrimą ir atleidimą nustato šio Įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.“

10 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 39 straipsnio 1 dalį 7 punktu:

„7) pasikeitus jo vardui, pavardei, darbo vietai, jos adresui, telefono ryšio numeriui, elektroninio pašto adresui, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jų pasikeitimo, pateikti Lietuvos advokatūrai atitinkamai atnaujintus duomenis;“.

2. Papildyti 39 straipsnio 1 dalį 8 punktu:

„8) nedelsdamas informuoti Lietuvos advokatūrą apie bet kurios iš šio Įstatymo 7 straipsnyje nurodytų sąlygų išnykimą arba pasikeitimą.“

11 straipsnis. 44 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 44 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, registrų, valstybės ir savivaldybių informacinių sistemų jų turimą ar kontroliuojamą ir teisinėms paslaugoms teikti reikalingą informaciją, duomenis (įskaitant asmens ir ypatingus asmens duomenis), dokumentus, jų nuorašus arba motyvuotą atsisakymą juos pateikti. Advokato kreipimesi turi būti pateikti duomenys, įrodantys prašomos pateikti informacijos, duomenų, dokumentų ar jų nuorašų ryšį su teisinių paslaugų teikimu;“.

2. Pakeisti 44 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) tvirtinti su teisinių paslaugų teikimu susijusių dokumentų nuorašus. Nuorašų tvirtinimo ir registravimo tvarką nustato Lietuvos advokatūra, suderinusi su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija;“.

12 straipsnis. 56 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 56 straipsnį 6 dalimi:

„6. Lietuvos advokatūra, atlikdama šio Įstatymo 57 straipsnyje nustatytas funkcijas, turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, registrų, valstybės ir savivaldybių informacinių sistemų šioms funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją, duomenis (įskaitant asmens ir ypatingus asmens duomenis), dokumentus ar dokumentų nuorašus.“

2. Papildyti 56 straipsnį 7 dalimi:

„7. Lietuvos advokatūra, atlikdama šiame Įstatyme nustatytas funkcijas, susijusias su drausmės bylos iškėlimu advokatui ar advokato padėjėjui, be šio straipsnio 6 dalyje nurodytų teisių, turi teisę gauti šioms funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją, duomenis (įskaitant asmens ir ypatingus asmens duomenis), dokumentus ar dokumentų nuorašus ir iš fizinių ar juridinių asmenų.“

13 straipsnis. 57 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 57 straipsnio 1 dalį nauju 7 punktu:

„7) vykdant šiame Įstatyme nustatytas funkcijas tvarkyti advokatų, advokatų padėjėjų ir Europos Sąjungos valstybių narių teisininkų, turinčių teisę teikti nuolatines teises paslaugas Lietuvos Respublikoje, asmens ir ypatingus asmens duomenis;“.

2. Buvusį 57 straipsnio 1 dalies 7 punktą laikyti 8 punktu.

14 straipsnis. 58 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 58 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Tas pats asmuo vienu metu gali būti tik vieno Lietuvos advokatūros organo, išskyrus visuotinį advokatų susirinkimą, narys.“

15 straipsnis. 60 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 60 straipsnį 3 dalimi:

„3. Advokatų taryba, atlikdama šio straipsnio 2 dalyje nustatytas funkcijas, turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, registrų, valstybės ir savivaldybių informacinių sistemų šioms funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją, duomenis (įskaitant asmens ir ypatingus asmens duomenis), dokumentus ar dokumentų nuorašus.“

2. Papildyti 60 straipsnį 4 dalimi:

„4. Advokatų taryba, atlikdama šiame Įstatyme nustatytas funkcijas, susijusias su drausmės bylos iškėlimu advokatui ar advokato padėjėjui, be šio straipsnio 3 dalyje nurodytų teisių, turi teisę gauti šioms funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją, duomenis (įskaitant asmens ir ypatingus asmens duomenis), dokumentus ar dokumentų nuorašus ir iš fizinių ar juridinių asmenų.“

16 straipsnis. 61 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 61 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Advokatų garbės teismas Lietuvos advokatūros nustatyta tvarka nagrinėja advokatų drausmės bylas ir teikia nuomonę dėl Lietuvos advokatų etikos kodekso nuostatų aiškinimo. Advokatų garbės teismas susideda iš penkių narių.“

17 straipsnis. 64 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 64 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Teisę teikti nuolatinės teisines paslaugas Lietuvos Respublikoje Europos Sąjungos valstybės narės teisininkas įgyja nuo įregistravimo į Lietuvos advokatūros tvarkomą Europos Sąjungos valstybių narių teisininkų, turinčių teisę teikti nuolatinės teisines paslaugas Lietuvos Respublikoje, sąrašą. Šį sąrašą skelbia Lietuvos advokatūra Lietuvos advokatūros interneto svetainėje. Šiame sąraše nurodomai informacijai *mutatis mutandis* taikomos šio Įstatymo 24 straipsnio nuostatos. Lietuvos advokatūra apie Europos Sąjungos valstybės narės teisininko įregistravimą į Lietuvos advokatūros tvarkomą Europos Sąjungos valstybių narių teisininkų, turinčių teisę teikti nuolatinės teisines paslaugas Lietuvos Respublikoje, sąrašą taip pat praneša šio teisininko valstybės kompetentingai institucijai.“

18 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2017 m. rugsėjo 1 d.

2. Lietuvos advokatūra iki 2017 m. rugpjūčio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Šio įstatymo 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 3 ir 6 punktų nuostatos taikomos tik tais atvejais, kai juose nurodytos aplinkybės atsirado po šio įstatymo įsigaliojimo.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Guarneris
2017-05-15

ACISABGALLO DAINISKE
Milda Vainiūtė
2017-05-17

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADVOKATŪROS ĮSTATYMO NR. IX-2066 8, 13, 17, 23, 24, 34, 35, 36, 37, 39, 44, 56, 57, 58,
60, 61 IR 64 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 8 straipsnį nauju 3 punktu:

„3) yra pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, bet nuo baudžiamosios atsakomybės atleistas, ir nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nepraėjo treji metai;“.

2. Buvusius 8 straipsnio 3 ir 4 punktus laikyti atitinkamai 4 ir 5 punktais.

3. Papildyti 8 straipsnį 6 punktu:

„6) neatitinka asmeniui, vykdančiam advokato veiklą, keliamų elgesio ir veiklos reikalavimų, nustatytų Lietuvos advokatų etikos kodekse.“

2 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusiu galios 13 straipsnio 1 dalies 6 punktą.

~~6) jeigu asmuo per penkerius metus nuo sprendimo pripažinti jį advokatu priėmimo dienos nepateikė prašymo įrašyti į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą.~~

3 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusiu galios 17 straipsnio 2 dalies 4 punktą.

~~4) nuo sprendimo pripažinti asmenį advokatu priėmimo dienos iki prašymo įrašyti į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą pateikimo Lietuvos advokatūrai dienos nepraėjo penkeri metai. Ši nuostata netaikoma šio Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktuose nustatytais pagrindais iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo išbrauktiems asmenims, pakartotinai įrašomiems į šį sąrašą.~~

2. Pakeisti 17 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Užsienio valstybių advokatai verstis advokato veikla Lietuvoje gali tik pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis dėl teisinės pagalbos, išskyrus šio Įstatymo dvyliktajame ir tryliktajame skirsniuose numatytus nurodytus atvejus.“

4 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 23 straipsnį 3 dalimi:

„3. Advokatų garbės teismas, nustatęs, kad yra objektyvių duomenų dėl advokato padaryto šurkštaus šio Įstatymo ir Lietuvos advokatų etikos kodekso ar advokato veiklos pažeidimo, pateikia Lietuvos advokatūrai siūlymą dėl advokato laikino išbraukimo iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo. Šiurkščiu šio Įstatymo ir Lietuvos advokatų etikos kodekso ar advokato veiklos pažeidimu laikomas pažeidimas, už kurį gali būti paskirta šio Įstatymo 53 straipsnio 4 punkte nurodyta drausminė nuobauda. Teikdamas siūlymą Advokatų garbės teismas turi įvertinti advokato padaryto pažeidimo pobūdį, jo padarymo aplinkybes, pažeidimo padarinius ir kitas reikšmingas aplinkybes. Advokatas šioje dalyje nurodytu pagrindu Lietuvos advokatūros sprendimu gali būti laikinai išbrauktas iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo, kol išnyks šio išbraukimo pagrindą sudariusios aplinkybės arba kol įsiteisės Advokatų garbės teismo sprendimas jo drausmės byloje. Šis sprendimas gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos teismui per trisdešimt dienų nuo sprendimo įteikimo advokatui dienos.“

2. Papildyti 23 straipsnį 4 dalimi:

„4. Lietuvos advokatūra ne vėliau kaip kitą darbo dieną po šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyto sprendimo laikinai išbraukti advokatą iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo priėmimo savo interneto svetainėje paskelbia apie šį sprendimą, nurodydama šio advokato vardą, pavardę, darbo vietą ir jos adresą. Šioje dalyje nurodyta informacija skelbiama, kol išnyks advokato laikino išbraukimo pagrindą sudariusios aplinkybės arba kol įsiteisės Advokatų garbės teismo sprendimas drausmės byloje. Skundo dėl Lietuvos advokatūros sprendimo laikinai išbraukti advokatą iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo pateikimas nesustabdo šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyto sprendimo vykdymo.“

5 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 24 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„24 straipsnis. Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo ~~ir jo pakeitimų~~ skelbimas

Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą ~~bei jo pakeitimus~~ Lietuvos advokatūros tinklalapyje ~~internete~~ interneto svetainėje skelbia Lietuvos advokatūra, nurodydama į šį sąrašą įrašyto advokato vardą, pavardę, darbo vietą, darbo vietos adresą, telefono ryšio numerį, elektroninio pašto adresą ir kitą su advokato profesine veikla susijusią reikšmingą informaciją (pavyzdžiui, advokato specializaciją, informaciją apie kvalifikacijos tobulinimą ir kt.), išskyrus ypatingus asmens duomenis.“

6 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Advokato padėjėjas turi visas šiame Įstatyme numatytas **nustatytas** advokato teises ir pareigas, išskyrus narystę Lietuvos advokatūroje bei proceso įstatymuose nustatytus apribojimus. Advokato padėjėjas turi teisę atstovauti kliento interesams teismuose tik tuo atveju, kai yra rašytinis advokato (praktikos vadovo) leidimas atstovauti konkrečioje byloje, o kitose institucijose – rašytiniu advokato (praktikos vadovo) sutikimu. Advokato padėjėjas gali atstovauti tik pirmosios instancijos teismuose ir ~~ne anksčiau kaip po vienerių metų nuo advokato padėjėjo praktikos pradžios tik po to, kai Lietuvos advokatūra patvirtina jo vienų metų praktikos atlikimo ataskaitą.~~“

7 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 35 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) yra susitaręs su advokatu, įrašytu į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą, atlikti advokato padėjėjo praktiką ~~arba jeigu jo praktikos vadovu advokatas yra paskirtas šio Įstatymo 37 straipsnio 1 dalies nustatyta tvarka;~~“.

2. Papildyti 35 straipsnį 5 dalimi:

„5. Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašą Lietuvos advokatūros interneto svetainėje skelbia Lietuvos advokatūra. Šiame sąraše nurodomai informacijai *mutatis mutandis* taikomos šio Įstatymo 24 straipsnio nuostatos.“

8 straipsnis. 36 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 36 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„36 straipsnis. Išbraukimas iš Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašo

1. Lietuvos advokatūra išbraukia asmenį iš Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašo, jeigu:

1) jis padavė rašytinį prašymą nutraukti advokato padėjėjo praktiką;

2) jis per ~~vienerius~~ **vienus** metus nuo praktikos pabaigos neatvyko laikyti advokatų kvalifikacinio egzamino;

3) priimtas Advokatų garbės teismo sprendimas, kad asmuo pažeidė šio Įstatymo arba Lietuvos advokatų etikos kodekso reikalavimus;

4) jis pradėjo dirbti ar eiti kitas mokamas pareigas, išskyrus šio Įstatymo 43 straipsnio 1 dalyje nurodytus atvejus;

5) paaiškėja, kad asmuo prieš įrašant jį į Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašą pagal šio Įstatymo 35 straipsnio 1 ar 2 dalį pateikė neteisingus duomenis;

6) jis, mirus jo praktikos vadovui, atšaukus advokatą iš jo praktikos vadovo pareigų ar išbraukus (laikinau išbraukus) jo praktikos vadovą iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo, pagal šio Įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje nurodytos tvarkos nuostatas nepateikia Lietuvos advokatūrai dokumentų, būtinų kitam praktikos vadovui paskirti;

~~6-7) jis mirė.~~

2. Lietuvos advokatūros sprendimą išbraukti asmenį iš Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašo, priimtą šio straipsnio 1 dalies 3, 4 ir 5-6 punktuose nurodytais pagrindais, išbrauktasis asmuo turi teisę per trisdešimt dienų nuo sprendimo priėmimo apskusti Vilniaus apygardos teismui.“

9 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 37 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Advokato padėjėjo praktika atliekama pas advokatą, kuris yra įrašytas į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą, turi ne mažesnę kaip penkerių metų praktikuojančio advokato veiklos stažą, neturi galiojančių drausminių nuobaudų ir raštu sutinka vadovauti advokato padėjėjo praktikai bei turi galimybę užtikrinti advokato padėjėjui darbo vietą. Advokato padėjėjo praktikos vadovo skyrimą ir atleidimą, ~~privalomą paskyrimą vadovauti advokato padėjėjo praktikai~~ nustato šio Įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.“

10 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 39 straipsnio 1 dalį 7 punktu:

„7) **pasikeitus jo vardui, pavardei, darbo vietai, jos adresui, telefono ryšio numeriui, elektroninio pašto adresui, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jų pasikeitimo, pateikti Lietuvos advokatūrai atitinkamai atnaujintus duomenis;**“.

2. Papildyti 39 straipsnio 1 dalį 8 punktu:

„8) **nedelsdamas informuoti Lietuvos advokatūrą apie bet kurios iš šio Įstatymo 7 straipsnyje nurodytų sąlygų išnykimą arba pasikeitimą.**“

11 straipsnis. 44 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 44 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, **registrų, valstybės ir savivaldybių informacinių sistemų** ~~veiksmingoms teisinėms paslaugoms teikti reikalingą valstybės ir savivaldybių institucijų jų turimą ar kontroliuojamą ir teisinėms paslaugoms teikti reikalingą~~ informaciją, **duomenis (įskaitant asmens ir ypatingus asmens duomenis)**, dokumentus, jų nuorašus arba motyvuotą atsisakymą juos pateikti. Advokato kreipimesi turi būti pateikti duomenys, įrodantys ~~prašomą~~ **prašomos** pateikti **informacijos, duomenų**, dokumentų ar jų nuorašų ryšį su teisinių paslaugų teikimu;“.

2. Pakeisti 44 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) tvirtinti bylai nagrinėti teisme reikalingų **su teisinių paslaugų teikimu susijusių** rašytinių įrodymų **dokumentų** nuorašus. Nuorašų tvirtinimo ir registravimo tvarką nustato Lietuvos advokatūra, suderinusi su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija;“.

12 straipsnis. 56 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 56 straipsnį 6 dalimi:

„6. Lietuvos advokatūra, atlikdama šio Įstatymo 57 straipsnyje nustatytas funkcijas, turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, registrų, valstybės ir savivaldybių informacinių sistemų šioms funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją, duomenis (įskaitant asmens ir ypatingus asmens duomenis), dokumentus ar dokumentų nuorašus.“

2. Papildyti 56 straipsnį 7 dalimi:

„7. Lietuvos advokatūra, atlikdama šiame Įstatyme nustatytas funkcijas, susijusias su drausmės bylos iškėlimu advokatui ar advokato padėjėjui, be šio straipsnio 6 dalyje nurodytų teisių, turi teisę gauti šioms funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją, duomenis (įskaitant

asmens ir ypatingus asmens duomenis), dokumentus ar dokumentų nuorašus ir iš fizinių ar juridinių asmenų.“

13 straipsnis. 57 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 57 straipsnio 1 dalį nauju 7 punktu:

„7) vykdant šiame Įstatyme nustatytas funkcijas tvarkyti advokatų, advokatų padėjėjų ir Europos Sąjungos valstybių narių teisininkų, turinčių teisę teikti nuolatines teises paslaugas Lietuvos Respublikoje, asmens ir ypatingus asmens duomenis;“.

2. Buvusį 57 straipsnio 1 dalies 7 punktą laikyti 8 punktu.

14 straipsnis. 58 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 58 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Tas pats asmuo vienu metu gali būti tik vieno Lietuvos advokatūros organo, išskyrus visuotinį advokatų susirinkimą, narys. Šis apribojimas neužkerta kelio tam pačiam asmeniui vienu metu kandidatuoti į kelis Lietuvos advokatūros organus, tačiau iki rinkimų rezultatų tvirtinimo jis turi pasirinkti, kokio Lietuvos advokatūros organo nariu pageidauja būti.“

15 straipsnis. 60 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 60 straipsnį 3 dalimi:

„3. Advokatų taryba, atlikdama šio straipsnio 2 dalyje nustatytas funkcijas, turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, registų, valstybės ir savivaldybių informacinių sistemų šioms funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją, duomenis (įskaitant asmens ir ypatingus asmens duomenis), dokumentus ar dokumentų nuorašus.“

2. Papildyti 60 straipsnį 4 dalimi:

„4. Advokatų taryba, atlikdama šiame Įstatyme nustatytas funkcijas, susijusias su drausmės bylos iškėlimu advokatui ar advokato padėjėjui, be šio straipsnio 3 dalyje nurodytų teisių, turi teisę gauti šioms funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją, duomenis (įskaitant asmens ir ypatingus asmens duomenis), dokumentus ar dokumentų nuorašus ir iš fizinių ar juridinių asmenų.“

16 straipsnis. 61 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 61 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Advokatų garbės teismas Lietuvos advokatūros nustatyta tvarka nagrinėja advokatų drausmės bylas ir teikia nuomonę dėl Lietuvos advokatų etikos kodekso nuostatų aiškinimo. Advokatų garbės teismas susideda iš penkių narių.“

17 straipsnis. 64 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 64 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Teisę teikti nuolatines teises paslaugas Lietuvos Respublikoje Europos Sąjungos valstybės narės teisininkas įgyja nuo įregistravimo į Lietuvos advokatūros tvarkomą Europos Sąjungos valstybių narių teisininkų, turinčių teisę teikti nuolatines teises paslaugas Lietuvos Respublikoje, sąrašą. Šį sąrašą bei jo pakeitimus skelbia Lietuvos advokatūra Lietuvos advokatūros tinklalapyje internete interneto svetainėje. Šiame sąraše nurodomai informacijai *mutatis mutandis* taikomos šio Įstatymo 24 straipsnio nuostatos. Lietuvos advokatūra apie Europos Sąjungos valstybės narės teisininko įregistravimą į Lietuvos advokatūros tvarkomą Europos Sąjungos valstybių narių teisininkų, turinčių teisę teikti nuolatines teises paslaugas Lietuvos Respublikoje, sąrašą taip pat praneša šio teisininko valstybės kompetentingai institucijai.“

18 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2017 m. rugsėjo 1 d.

2. Lietuvos advokatūra iki 2017 m. rugpjūčio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Šio įstatymo 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 3 ir 6 punktų nuostatos taikomos tik tais atvejais, kai juose nurodytos aplinkybės atsirado po šio įstatymo įsigaliojimo.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Seimo ministro

Vida Vainiutė

2017.05.12

**PAŽYMA
APIE ĮSTATYMO
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADVOKATŪROS ĮSTATYMO NR. IX-2066 8, 13, 17, 23, 24, 34, 35, 36, 37, 39, 44, 56, 57, 58, 60, 61 0 IR
64 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
DERINIMĄ**

Institucijos pavadinimas (rašto data ir Nr.)	Pasiūlymas/pastaba	Komentarai
Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2017 m. balandžio 18 d. pažyma Nr. NV-997	<p>Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas:</p> <p>1. Projektu keičiamame Lietuvos Respublikos advokatūros įstatyme (toliau – Įstatymas) siūloma numatyti, kad Lietuvos advokatūra ir Lietuvos advokatūros advokatų taryba turi teisę gauti jos funkcijoms atlikti reikiamus duomenis (įskaitant asmens ir ypatingus asmens duomenis), dokumentus ir jų nuorašus iš valstybės ir savivaldybių institucijų, registų, valstybės ir savivaldybių informacinių sistemų ir tam tikrais atvejais iš fizinių ir juridinių asmenų. Atsižvelgiant į tai, mūsų nuomone, keičiamo įstatymo reguliavimas turi būti peržiūrėtas sistemiškai, atsisakant tam tikrų pareigų asmenų, siekiančių tapti advokatais ar advokatų padėjėjais atžvilgiu. Įsigaliojus pakeitimams, Lietuvos advokatūra pati turėtų gauti reikalingus duomenis ir tik išimtiniais atvejais tokia pareiga turėtų tekti minėtiems asmenims, nors šia apimtimi reguliavimo tikslinti nesiūloma, paliekama nuostata, pvz., kad asmuo, siekiantis būti pripažintas advokatu, turi pateikti Lietuvos advokatūrai dokumentus, įrodančius, kad jis atitinka šio Įstatymo 7 straipsnyje nustatytus reikalavimus (analogiškas reguliavimas lieka ir dėl advokatų padėjėjų Įstatymo 35 straipsnyje).</p>	<p>Neatsižvelgta. Manytina, kad pareiga savivaldos institucijai savarankiškai surinkti visą informaciją apie jos nariu siekiančius tapti asmenis būtų neproporcinga, įvertinus tiek administracinę naštą, tiek kaštus. Pastebėtina, kad duomenys iš registų Lietuvos advokatūrai yra teikiami atlygintinai, o, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 29 straipsnio 3 dalies 1 punktu, fiziniai asmenys, kai registre tvarkomi duomenys apie juos, kartą per kalendorinius metus pagal prašymą dokumentus ir (arba) jų kopijas gali gauti neatlygintinai.</p> <p>Be to, nustačius pareigą Lietuvos advokatūrai surinkti informaciją taip pat pailgėtų prašymų pripažinti advokatu ar įrašyti į advokatų padėjėjų sąrašą nagrinėjamas, kadangi pažymas ir dokumentus apie save asmenys dažnai gali gauti iš institucijų tiesiogiai tą pačią dieną, o Lietuvos advokatūros prašymas juos suteikti būtų nagrinėjamas bendra tvarka laikantis teisės aktuose nustatytų terminų.</p> <p>Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 8, 13, 17, 23, 24, 34, 35, 36, 37, 39, 44, 56, 57, 58, 60, 61, 62 ir 64 straipsnių pakeitimo projektu (toliau – projektas) siūlomu teisiniu reguliavimu siekiama Lietuvos advokatūrai suteikti teisę gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų, registų, valstybės ir savivaldybių informacinių sistemų ir tam tikrais atvejais iš fizinių ir juridinių asmenų tais atvejais, kai šios informacijos ji negali gauti iš jos narių. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad nuostatos, numatančios, jog dokumentus (duomenis) pateikti turi pats duomenų subjektas yra racionalios.</p>

<p>2. Šiuo metu galiojantis reguliavimas nustato skirtingos apimties nepriekaištingos reputacijos sąlygas teisinių profesijų atstovams, pvz., advokatams, notarams, antstoliams. Įstatymo 8 straipsnyje siūloma advokatams keliamus standartus tam tikra apimtimi suvienodinti su reikalavimais, nustatytais kitų teisinių profesijų atstovams. Pvz., pagal Lietuvos Respublikos notariato įstatymą asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos ir skiriamas notaru, jei, be kita ko, jis buvo pripažintas <i>kaltu dėl nusikalstamos veikos padarymo</i>, bet nuo baudžiamosios atsakomybės atleistas, ir nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos <i>nepraėjo penkeri metai</i>, tuo tarpu Įstatymo 8 straipsnyje siūloma įtvirtinti, kad asmuo negali būti vertinamas esąs nepriekaištingos reputacijos ir negali būti pripažintas advokatu, jei yra pripažintas <i>kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo</i>, bet nuo baudžiamosios atsakomybės atleistas, ir nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos <i>nepraėjo treji metai</i>. Lyginamoji šių nuostatų analizė leidžia daryti išvadą, kad advokatams siūloma nustatyti ne tokius griežtus nepriekaištingos reputacijos kriterijus kaip, pvz., notarams, nors Įstatymo 8 straipsnio 6 punkte siūloma advokatų reputaciją sieti ir su profesinės etikos taisyklių laikymusi, analogiškai, kaip yra nustatyta ir kitiems teisingumo vykdyme dalyvaujantiems teisininkams. Mūsų nuomone, advokatui, kaip teisinės sistemos daliai ir teisingumo įgyvendinimo dalyviui, turėtų būti taikomi itin aukšti profesinio elgesio standartai, todėl jiems taikomi kitokie nepriekaištingos reputacijos kriterijai turėtų būti objektyviai pagrįsti arba suvienodinti su kitų profesijų atstovams taikomomis reputacijos sąlygomis. Šiame kontekste pastebėtina, kad antstoliams apskritai netaikomas aptariamas nepriekaištingos reputacijos reikalavimas, todėl, mūsų nuomone, nepriekaištingos reputacijos institutas reikalauja kompleksinės peržiūros visų teisinių profesijų atstovų atžvilgiu.</p>	<p>Neatsižvelgta. Pirmiausia pažymėtina, kad, nors advokatų, antstolių ir notarų profesinė veikla turi panašumų, šios veiklos vykdymui taikytinos taisyklės taip pat turi skirtumų, atsižvelgiant į kiekvienos iš jų specifiką. Pastebėtina, kad notarams ir antstoliams, be kita ko, pavestos valstybės funkcijos, o advokatai yra laisvosios profesijos atstovai. Advokatų veikla, skirtingai nei notarų ir antstolių veikla, yra priskirtina veiklai, kuriai taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje, nes, remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika, advokato veikla nepriskirtina veiklai, susijusiai su viešosios valdžios funkcijų vykdymu. Taigi pirmiausiai advokato veikla suprantama kaip tam tikros ekonominės veiklos vykdymas, teikiant paslaugas, todėl tam tikrais aspektais reikalaujama taikyti ne tokius griežtus ribojimus. Be to, remiantis Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika, asmenims vykdantiems privačią veiklą negali būti taikomi tokie pat ribojimai kaip asmenims, vykdantiems viešąsias funkcijas, kadangi jie laikytini neproporcingais.</p> <p>Notarų ir advokatų nepriekaištingos reputacijos reikalavimai nėra identiški, nors atsižvelgiama į analogiškas aplinkybes (pavyzdžiui, teistumą už sunkų ar labai sunkų nusikaltimą), tačiau laikotarpis, kuriam praėjus asmuo laikomas atitinkančiu nepriekaištingos reputacijos reikalavimus, skiriasi – pagal Notariato įstatymo 3 straipsnį, numatytas 5 metų terminas, o Advokatūros įstatymo 8 straipsnyje šis terminas diferencijuotas atsižvelgiant į nusikalstamų veiksmų sunkumą. Todėl projektu Advokatūros įstatymo 8 straipsnyje 3 metų terminas, kai asmuo buvo pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, bet nuo baudžiamosios atsakomybės atleistas, yra siūlomas sistemiškai derinant šią nuostatą su kitomis Advokatūros įstatymo 8 straipsnio nuostatomis.</p> <p>Pastebėtina, kad antstolių nepriekaištingos reputacijos reikalavimai galėtų būti peržiūrėti priimant sprendimus dėl jų veiklą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimo.</p>
<p>3. Įstatyme siūloma atsisakyti šiuo metu nustatyto penkerių metų termino, per kurį asmuo, pripažintas advokatu, pirmą kartą turi pateikti prašymą įrašyti į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą. Šis pakeitimas sudarytų sąlygas advokato veiklą pradėti asmenims</p>	<p>Neatsižvelgta. Pastebėtina, kad notarų, antstolių ir advokatų veiklos pradžios nuostatos skiriasi dėl to, kad notarų ir antstolių skaičius yra ribotas, jų veiklos teritorija yra apibrėžta ir nustatant trumpus veiklos pradžios</p>

<p>nepriklausomai nuo to, kiek laiko praėjo nuo žinių patikrinimo, t.y., advokatų egzamino. Svarstyta, ar tokia praktika neturėtų neigiamos įtakos advokatų kvalifikacijai, be kita ko, atkreipiant dėmesį į tai, kad kitų teisinių profesijų atstovams analogiško pobūdžio reikalavimai yra įtvirtinti, pvz., asmuo, laimėjęs viešą konkursą eiti notaro pareigas, prašymą paskirti jį notaru turi paduoti Lietuvos Respublikos teisingumo ministrui ne vėliau kaip per vienerius metus nuo viešo konkurso eiti notaro pareigas pabaigos, o antstolių viešą konkursą laimėjęs asmuo ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo antstolių viešo konkurso rezultatų patvirtinimo dienos turi pradėti vykdyti veiklą.</p>	<p>terminus yra siekiama užtikrinti nepertraukiamą notaro ir antstolio paslaugų teikimą gyventojams.</p> <p>Be to, pažymėtina, kad Advokatų kvalifikacinio egzamino ir advokatų veiklos organizavimo egzamino laikymo ir apmokėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2005 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1R-379, 28 punkte taip pat yra įtvirtinta, jog, jeigu asmuo per dvejus metus nuo advokatų kvalifikacinio egzamino išlaikymo advokatu nepripažįstamas, advokatų kvalifikacinio egzamino rezultatai netenka galios.</p> <p>Manytina, kad šiuo metu nustatytas penkerių metų privalomas įsirašymo į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą terminas yra formalus reikalavimas, kuris iš esmės nereiškia, kad įrašytas advokatas realiai versis advokato praktika. Šis reikalavimas taikomas tik įrašant į šį sąrašą pirmą kartą, taigi iš karto po formalaus įrašymo advokatas gali pateikti prašymą išbraukti iš šio sąrašo Advokatūros įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir vėlesniam įsirašymui į Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašą minėtas terminas nebebus taikomas.</p>
<p>4. Baudžiamojoje teisėje nusikaltimus įprasta skirstyti į sunkius, apysunkius, nesunkius ir t.t., todėl Įstatymo 23 straipsnyje siūlomas numatyti „sunkus šio Įstatymo ir Lietuvos advokatų etikos kodekso ar advokato veiklos pažeidimas“ vertintinas kaip naujadaras teisės sistemoje (paprastai veiklos pažeidimai įvardijami kaip šiurkštūs). Be to, Įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje pažeidimo vertinimą „sunkių pažeidimų“ siūloma sieti su galima (griežčiausia) drausmine nuobauda, nors Įstatymo 53 straipsnyje nėra detalizuoti konkrečių drausminių nuobaudų skyrimo atvejai, t.y., nėra išskirta, už kokius pažeidimus skiriama griežčiausia nuobauda, tokia nuobaudos rūšis taip pat nėra siejama su „sunkiais pažeidimais“. Teisinio taikymo subjektyvumo būtų išvengta, jei būtų pateiktas, pvz., konkrečių veiklos pažeidimų sąrašas. Be to, teisinį neapibrėžtumą sąlygoja ir advokatų garbės teismui paliekama diskrecija („gali pateikti siūlymą“), kuri suponuoja, kad ne visais atvejais už „sunkius pažeidimus“ būtų siūlomas laikinas advokato išbraukimas iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Siūloma Advokatūros įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje įtvirtinti, kad „Advokatų garbės teismas, nustatęs, kad yra objektyvių duomenų dėl advokato padaryto <i>šiukštaus</i> šio Įstatymo ir Lietuvos advokatų etikos kodekso ar advokato veiklos pažeidimo, <i>pateikia</i> Lietuvos advokatūrai siūlymą dėl advokato laikino išbraukimo iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo. <i>Šiurkščiu</i> šio Įstatymo ir Lietuvos advokatų etikos kodekso ar advokato veiklos pažeidimu laikomas pažeidimas, už kurį gali būti paskirta šio Įstatymo 53 straipsnio 4 punkte nurodyta drausminė nuobauda.“</p> <p>Pastebėtina, kad Advokatūros įstatymo 53 straipsnyje nurodytos drausminės nuobaudos išdėstytos nuo lengviausios iki griežčiausios. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad teisinis reguliavimas suponuoja, jog griežčiausia sankcija yra skiriama už šiurkščiausius advokato veiklos pažeidimus. Pastebėtina, kad Advokatūros įstatyme išsamiai išvardyti kokiais atvejais kokia nuobauda yra skiriama nėra įmanoma, kadangi nuobaudos skiriamos atsižvelgiant į visą drausminės bylos medžiagos turinį, t. y. svarbus ne tik pats pažeidimas, tačiau ir konkretaus advokato ir kliento santykių pobūdis, teisinių paslaugų teikimo trukmė, pažeidimo trukmė, pažeidimo pasekmės ir t.t.</p>

<p>6. Mūsų nuomone, Įstatymo 24 straipsnyje (taip pat 35, 64 straipsniuose) tikslinga atsisakyti nuorodos, kad, be kita ko, skelbiami Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo <i>pakeitimai</i>, kadangi Įstatymo 39 straipsnyje numatoma pareiga advokatams (ir advokatų padėjėjams) pranešti Lietuvos advokatūrai pasikeitusius kontaktinius duomenis, suponuoją, kad šie pakeitimai yra patalpinami Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašė (Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašė), ir šie pakeitimai yra ne kas kita – o tas pats sąrašas. Be to, šioje nuostatoje siūlome vengti neapibrėžtumą sąlygojančių nuorodų „pavyzdžiui“, „ir kt.“.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Advokatūros įstatymo 24, 35 ir 64 straipsniuose siūloma atsisakyti Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo <i>pakeitimų</i> skelbimo. Pastebėtina, kad projektu siūlomuose Advokatūros įstatymo 24, 35 ir 64 straipsnių pakeitimuose nurodomas pavyzdinis skelbtinos informacijos sąrašas padeda atskleisti formuluotės „kitą su advokato profesine veikla susijusią reikšmingą informaciją“, turinį, todėl, manytina, kad nurodytos nuostatos reikalingos siekiant aiškumo.</p>
---	---

Advokatūros ministro

[Signature]
R. Valniutė

2017-05-17